

نگاه

بزرگداشت حسن پور شیرازی و فرشته صدرعرفایی در جشن منتقدان سینما

جعفر گودرزی در ابتدای نشست یاد الهه حسین نژاد را که قربانی خشونت شد، گرمای داشت و همه را به دقیقه‌ای سکوت دعوت کرد.

او سپس بیان کرد: جشن منتقدان پاسداشت چراغی است که مسیر سینمای ایران را روشن می‌کند. سینما بدون نگاه تیزبین و نقد صادقانه و تحلیل راه به جایی نمی‌برد و انجمن منتقدان همواره سعی داشته است چراغ راه و جریان‌ساز باشد. این جشن در پانزدهمین دوره نیز همین راه را می‌رود و می‌خواهیم اعلام کنیم که سینما زنده است. سینما همواره مروه‌ن فیلم‌سازان دغدغه‌مند و منتقدان دلسوز است.

گودرزی بیان کرد: جشن منتقدان، جشن مستق‌لی است و نه در سایه قدرت می‌ایستد و نه در مقابل جریان‌های غالب خم می‌شود. این رویداد جشن رای‌های پاک است و رای‌ها امضای ایمان منتقدان ما هستند. ما تلاش داریم یک قدم به حقیقت و روح خلاقیت و ذات سینما نزدیک شویم. ملاک داوری ما اسم‌ها نبوده و ملاک خود سینماست؛ یعنی جسارت و کیفیت و روایت فیلم.

او ادامه داد: برای نخستین بار پس از سال‌ها داوری ما از مدار محدود جشنواره فیلم فجر فاصله گرفت. به‌همین دلیل سال گذشت‌ه اعلام کردیم که اکران سال سینمای ایران را بررسی می‌کنیم. از دوره قبل تا الان سه سال گذشته است و در این دوره حدود ۲۰۰۷ فیلم را داوری می‌کنیم که در سه سال گذشته اکران شدند. ما همه فیلم‌های بدنه سینما و هنرن‌تجربه را بررسی می‌کنیم. طبیعتا با این وسعت نگاه تعداد کاندیداها خیلی بیشتر می‌شود. نامزد‌ها از پس‌فردا به مرور اعلام می‌شوند و در هر بخش ۱۰ نفر را معرفی خواهیم کرد.

دبیر پانزدهمین جشن بزرگ انجمن منتقدان و نویسندگان سینمای ایران درباره بزرگداشت‌های این دوره گفت: امسال در ۱۳ بخش جوایز آکادمی را تقدیم می‌کنیم. همچنین در این دوره از جشن سه بزرگداشت خواهیم داشت که مربوط به حسن پور شیرازی، فرشته صدرعرفایی و جواد طوسی خواهد بود. جعفر گودرزی در ادامه درباره فرایند رای‌گیری این رویداد توضیح داد: فرایند رای‌گیری مانند گذشته به صورت آکادمیک و با همراهی همیشگی علی علایی انجام شده می‌شوند و در هر بخش ۱۰ نفر را معرفی خواهیم کرد.
دبیر پانزدهمین جشن بزرگ انجمن منتقدان و نویسندگان سینمای ایران درباره بزرگداشت‌های این دوره گفت: امسال در ۱۳ بخش جوایز آکادمی را تقدیم می‌کنیم. همچنین در این دوره از جشن سه بزرگداشت خواهیم داشت که مربوط به حسن پور شیرازی، فرشته صدرعرفایی و جواد طوسی خواهد بود. جعفر گودرزی در ادامه درباره فرایند رای‌گیری این رویداد توضیح داد: فرایند رای‌گیری مانند گذشته به صورت آکادمیک و با همراهی همیشگی علی علایی انجام شده می‌شوند و در هر بخش ۱۰ نفر را معرفی خواهیم کرد.
او پیش از صد منتقد در این رای‌گیری شرکت کردند. او درباره برگزاری این جشن مطرح کرد: شنبه ۳۱ خردادماه جشن پانزدهم منتقدان و نویسندگان سینما در تالار قلم کتابخانه ملی برگزار می‌شود. گودرزی بیان کرد: منتقد سالن‌زده سلیقه جامعه است و خروجی این جشن این حرف را بازخورد می‌دهد. اگر فیلمی پس از سال‌ها در خاطر همه ما مانده است، بی‌شک در حافظه جمعی ما و در نگاه منتقدان نقش بسته است. این جشن همه این موارد را به‌خوبی بازتاب می‌دهد. او درباره حامی مالی این دوره از جشن گفت: کلینیک مهرافروز حامی این رویداد است. در روزگاری که برای برگزاری یک رویداد هنری باید از هزاران مانع عبور کرد، بودن این دوستان در کنار ما باعث شد به صورت جدی به برگزاری باشکوه این جشن فکر کنیم. به دغدغه‌مندی این دوستان افتخار می‌کنم و امیدوارم در کنار هم جشن ارزشمندی برگزار کنیم. دبیر پانزدهمین جشن بزرگ انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران درباره جایگاه فیلم‌هایی که به صورت رسمی اکران نشده‌اند، در داوری این دوره گفت: هر جشنی مختصات خاص خود را دارد. ما نیز اعلام کردیم هر فیلمی که در درگاه رسمی اکران شده باشد، داوری می‌شود. حتی فیلم‌هایی که اکران آنلاین شدند، در داوری حضور داشتند. خیلی از فیلم‌هایی که اکران رسمی نشده‌اند، اما با محترم هستند اما باید به‌این‌همه جشن یابند بمانیم. ملاک ما فیلم‌هایی بودند که به صورت رسمی اکران شدند، چه کمدی باشند، چه هنرن‌تجربه، چه اکران آنلاین و....

گودرزی درباره داوری‌نشدن فیلم‌های کوتاه و مستند عنوان کرد: این فیلم‌ها قبلا داوری می‌شدند و در زمانی ما برای جشنواره فیلم کوتاه و سینماحقیقت داور معرفی و رای داوران را اعلام می‌کردیم. به دلیل زمان برگزاری و اینکه آثار در جشنواره داوری می‌شدند، این اتفاق به خارج از جشن منتقدان منتقل شد. من بارها در جلسات گفتم‌ه که به من رها‌کار بدهند. آثاری که اکران می‌شوند، خیلی محدود است و خیلی از فیلم‌ها خارج از داوری قرار می‌گیرند. من به دوستان گفتم که یکجایی به ما معرفی کنند که بتوانیم داوری کنیم. در جشنواره فجر نیز چند داور معرفی کردیم و آنها هم رای خودشان را دادند. قرار است در جشنواره فیلم کوتاه و سینماحقیقت داور معرفی کنیم و آنها فیلم‌های منتخبان را داوری کنند. دبیر این دوره از جشن بزرگ انجمن منتقدان و نویسندگان سینمای ایران درباره داوری جشن توضیح داد: خود من به‌عنوان دبیر اصلا دوست ندارم تا لحظه آخر علی علایی به من بگوید برگزیده‌ها چه کسانی هستند. به جز علی علایی هیچ‌کس، حتی منتقدان هم از آرای یکدیگر خبر ندارند. در طول این مراحل رای‌گیری فقط علی علایی از آرای منتقدان اطلاع دارد و ما تنها چند روز پیش نتایج را بررسی کردیم تا بتوانیم نامزدها را اعلام کنیم. در ادامه علی علایی، مدیر آکادمی، نیز بیان کرد: از سال ۹۰ این جشن به صورت آکادمی برگزار می‌شود و آرا از سلیقه‌های شخصی جدا شده است. برخی منتقدان اعتراض می‌کردند که نباید رای آنها با برخی منتقدان دیگر یکی باشد که ما هر سال به آنها توضیح می‌دادیم. اتفاقا دوستان باسابقه‌تر رای‌شان اشتباهات بیشتری دارد که من گاهی مجبور می‌شوم به افراد رنگ برنم تا بدانم منظورشان چه بوده است. در ادامه این نشست جعفر گودرزی در پاسخ به این پرسش‌ها که آیا ممکن است هرکدام از منتقدان درباره داوری خود جملهای بگویند یا نه، بیان کرد: اگر در جشنواره ما هر منتقد یک جمله بگیریم، خیلی طولانی می‌شود، البته خیلی‌ها هم دوست ندارند رای آنها اعلام شود. علی علایی توضیح داد: برخی از دوستان زمان رای دادن، آدم‌های صادق‌تری هستند. بارها پیش آمده است که منتقدان گفته‌اند رای ما در جشن منتقدان با رای‌مان در برخی مجلات فرق دارد. در نتیجه دوست ندارند آرا علنی اعلام شود. این نکته برای من قابل اعتناست زیرا صادق‌ترین رای خود را به انجمن می‌دهند و مطمئن هستند که از آرای آنها امت‌اندازی نمی‌شود.

گودرزی درباره حذف بخش‌های جنبی گفت: ما بخش‌های جنبی را از برنامه حذف کردیم تا ریتم برنامه تندتر باشد و از آقای لطفی که کارگردان جشن هستند، هم همین خواسته را داشته‌ام، زیرا در همین شرایط نیز برگزاری جشنواره سه ساعت طول می‌کشد. او درباره منتقدانی که آثار را داوری می‌کنند، توضیح داد: همه منتقدانی که آثار را داوری می‌کنند، عضو آکادمی انجمن منتقدان هستند. در ادامه این نشست علی علایی بیان کرد: در گذشته قانونی وجود داشت که فیلم‌ها برای اکران باید در جشنواره فیلم فجر حضور پیدا می‌کردند. وقتی این قانون برداشته شد، برخی فیلم‌های‌شان را به جشنواره نمی‌فرستادند و به ما انتقاد می‌کردند که نمی‌توانیم این آثار را در جشن منتقدان نیز داوری کنیم. درواقع این سنگ بنا اشتباه گذاشته شده بود. در زمان تعطیلی سه‌ساله، این فرصت را به دست آوردیم که اعلام کنیم دیگر فیلم‌های جشنواره فجر را داوری نمی‌کنیم.

جعفر گودرزی مطرح کرد: در این سال‌ها خیلی از منتقدان با من تماس می‌گرفتند که چرا این جشن را برگزار نمی‌کنید، زیرا این جشن اعتبار زیادی میان اهالی سینما دارد. امیدوارم دیگر وقفه‌ای در برگزاری جشن منتقدان پیش نیاید و همین روال را ادامه دهیم. البته ادامه این روند نیازمند حضور حامی مالی مانند کلینیک مهرافروز است. دبیر این دوره از جشن منتقدان بیان کرد: نزدیک به دو ماه طول کشید تا بتوانیم فیلم‌های آنلاین را پیدا کنیم ولی باز به آن بسنده نکردیم و با بلتفرمه صحبت کردیم که یک فیلمی جا افتاده، از آنها بگیریم. علایی با کله از نبود بانک اطلاعاتی گفت: متأسفانه در هیچ کجای سینما بانک اطلاعاتی وجود ندارد و انگار همه می‌خواهند چرخ را از ابتدا اختراع کنند. در پایان این نشست جعفر گودرزی بیان کرد: پایان این نشست آغاز مسئولیت ما است و امیدوارم حقیقت پررنگ‌تر روایت شود.

فرزانه مئین: سربال آخرین بازمانده از ما (The Last Of Us) به‌تازگی فصل دومش از شبکه‌

HBO تمام شده است. این سریال دیدنی اقتباسی بر اساس مجموعه بازی‌های ویدئویی به همین نام است که توسط تاتی‌داک توسعه‌یافت و می‌توان گفت این مجموعه از بزرگ‌ترین تولیدات تلویزیونی در تاریخ کاناداست و تاکنون این دو فصل از پر‌بیننده‌ترین سریال‌های تاریخ شبکه HBO بوده است. فصل اول آخرین بازمانده از ما که در ژانویه ۲۰۲۳ در ۹ اپیزود منتشر شد، توانست نظر منتقدان را به خود جلب کند؛ به طوری که اولین اپیزود آن در دو ماه اول نزدیک به ۴۰ میلیون بیننده داشت. آخرین بازمانده از ما در ژانر پساآخرالزمانی است که توسط کریک مارزن، خالق سریال چرنوبیل و نیل دراکمن، نویسنده و کارگردان بازی، ساخته شده است. پدرو پاسکال و بلا رمزی از بازیگران اصلی این دو فصل به شمار می‌روند. مخاطبان این سریال در کل دو دسته‌اند: آنهایی که این بازی را انجام داده بودند و دوم کسانی که از ابتدا با این بازی ناآشنا بودند و اولین مواجهه‌شان تماشای این سریال است. یکی از مسائل پر‌حاشیه این سریال انتخاب بلا رمزی در نقش الِی است. او برای بازی در فصل اول این سریال ۱۸ سال داشت که اختلا به آنیسم در او تشخیص داده شد، با این حال الی در بازی، زیاتر از الی سریال است و گیم‌رها معتقد بودند الی این سریال هیچ شباهتی به نسخه اصلی ندارد اما نقش آفرینی رمزی در کنار پاسکال یکی از برگ‌های برنده سریال است و در کل کارگردان با بازی‌گرفتن از او، تعریف زیبایی هالیوود را به چالش کشاند. سریال داستان سفر جوئل (پدرو پاسکال) به همراه الی (بلا رمزی) را روایت می‌کند. در جهان یک قارچ جهش‌یافته به نام کوردیسیس، انسان‌ها را به موجوداتی وحشی و زامبی‌مانند تبدیل کرده است که با گازگرفتن انسانی دیگر، او را هم مبتلا می‌کنند. تمدن بشری سقوط کرده و افراد به‌جای اتحاد با یکدیگر، علیه هم شده‌اند. شخصیت اصلی داستان، جوئل که در همان روز همه‌گیری دخترش را از دست داده، مردی خشن و زخم‌خورده از گذشته است که مأموریت پیدا می‌کند دختری ۱۴ساله به نام الی را که به شکل معجزه‌آسایی در برابر عفونت ایمن است، از یک منطقه قرنطینه‌شده به گروهی به نام فایرفلایرها برساند. رابطه بین این دو در میان این دنیای ترسناک، محور اصلی داستان است. سریال آخرین بازمانده از ما به‌جای آنکه بیشتر بر جنبه ترسناک تمرکز داشته باشد، دغدغه‌اش انسانیت است و در هر اپیزود در حال رساندن پیام‌های مفهوم انسانی است از این رو به سریال عمق بخشیده است. آخرین بازمانده از ما به مخاطب می‌گوید دغدغه اصلی، خود ما انسان‌ها هستیم تا افراد زامبی‌مانند. این مجموعه تاکنون در این دو فصل پیش شده، نمی‌خواهد قهرمان‌پردازی کند و از جوئل یک قهرمان شکست‌ناپذیر ترسیم کند، بلکه هم او و هم الی را انسان‌هایی نشان می‌دهد که دارای ترس، ضعف و امیدند که گاهی هم ناامید می‌شوند و می‌خواهند دست از مبارزه بکشند. در اپیزود آخر فصل اول ۹قسمتی، سرانجام جوئل و الی به فایرفلایرها می‌رسند تا از بدن الی، پادزهر برای از بین بردن این عفونت ساخته شود اما جوئل متوجه می‌شود این کار به معنای از بین رفتن الی است. او به دلیل رابطه عاشقانه پدر و دختری که بین آنها شکل گرفته، مانع از انجام این کار می‌شود و ۱۹ نفر از اعضای فایرفلایرها را با بی‌رحمی از جمله جراح الی را در دم می‌کشد و الی را از مرگ نجات می‌دهد.

مرگی که به قول الی در فصل دوم، هدفش از به دنیا آمدن در زندگی، نجات‌دادن جان انسان‌ها بوده و

●●●

●●●

●●●

نمی‌دانم چطور باید این پرسش شما را پاسخ داد که به کسی برنخورد، مدیران نرنجند، سازمان تئاتری کشور دچار توهم توطئه نشود و همکاران محترم آن را توهین به خود و حرفه نمایشگری تلقی نکنند. پس در عین محافظه‌کاری از نوع نه سیخ بسوزد، نه کباب، توضیح می‌دهم که نه‌تنها برگزاری جشنواره تئاتر، بلکه اساسا خود تئاتر سال‌هاست که با ضرورت‌های جامعه هیچ نسبتی ندارد. همه ما وسط یک نمایش ابزورد که به شیوه اسلپ استیک اجرا می‌شود، گرفتاریم. از سر ناچاری تئاتر کار می‌کنیم، چون حرفه ماست. نمایش بر صحنه می‌پریم، درحالی‌که خوب می‌دانیم مخاطبان واقعی خود را از دست داده‌ایم و در سید مایحتاج خانوارها جایی نداریم. خود را سانسور می‌کنیم، تمایلات خود را سانسور می‌کنیم، احساسات خود را مثل عشق و نفرت و ناامیدی و دل‌تنگی و دل‌شکستگی سانسور می‌کنیم. و بعد از همه این سانسورهای فردی، تازه نوبت به سانسورهای دولتی و سروکله‌زدن چانگه با اداره نظارت و ارزشیابی می‌رسد و از این

هفت کاخ هم که بگذریم، نوبت نهادهای غیرهنری است که خط و راست احضارت می‌کنند تا جلوی شیطنت تئاتری‌ها را بگیرند. و ما مجبوریم هر بار توضیح بدیم وضاحتی را که معنا و مفهومش اظهر من الشمس است و در بطن اثر نهفته که هیچ، بسیار هم آشکار است.... با این حساب، پرسش شما آیا موضوعیت خود را از دست می‌دهد؟ به برگزاری جشنواره چه ضرورتی دارد؟ به گمان من ضرورتش به نسل‌های جوانی است که با آموذانه‌یا در راه هستند. نسلی جوان و پویا تا توانی مثال‌زدنی و سخن‌گویی بی‌درج، نسلی که بیشتر از ما کت‌با می‌خوانند، نمایش می‌بینند، فیلم‌های روز جهان را دنبال می‌کنند، تمرین‌های فردی و گروهی انجام می‌دهند، سبک‌های بازیگری را می‌شناسند، در تئاتر به دنبال راهی و پرواز هستند، در کوچه‌ها و خیابان‌ها بزرگ شده‌اند و قد کشیده‌اند، با موسیقی و ساز و آواز بیگانه نیستند و مثل هم‌نسل‌مان من نمایش موزیکال را «کاباره» خطاب نمی‌کنند.... دلیل این دست‌وپا زدن ناامیدانه در غرابچه تئاتر این است... در م‌رداب ابتدال و روزمرگی فرو نرم. پس زمانی که سهیل براتی عزیزم از من دعوت کرد برای دبیری جشنواره صورتخانه»، با وجود همه این ناامیلمات که پیش‌رو داریم، پذیرفتم؛ با این امید که بتوانم گامی کوچک در این مسیر بردارم.

●●●

●●●

●●●

●●●

با این تفاسیر اهداف جشنواره تئاتر «صورتخانه» به قول انشاهای دوره مدرسه کاملا واضح و مب‌رهن است: آشنایی با نسل جدید درام‌نویسان، بازیگران، طراحان و کارگردانان کشور. و حمایت از آثار آنان و تلاش برای چاپ نمایش‌نامه‌ها با اجرای عمومی نمایش‌های این دوستان و پافشاری بر این ایده که موفقیت یک امر تصادفی نیست، بلکه حاصل تلاش جمعی نمایشگرانی است که جوانی خود را پای نمایش‌های خود می‌گذارند تا سهمی در ارتقای فرهنگ و هنر این سرزمین داشته باشند.

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

گفت‌وگو با محمد رحمانیان به بهانه همکاری با جشنواره تئاتر «صورتخانه»

تئاتر سال‌هاست که با ضرورت‌های جامعه هیچ نسبتی ندارد

محمد رحمانیان

برگزار می‌شود، جشنواره تئاتر صورتخانه چه وجه تمایزی با دیگر جشنواره‌های موجود دارد؟

به‌عنوان یک جشنواره خصوصی، جشنواره «صورتخانه» کم‌وبیش از دستاوردهای جشنواره‌های مشابه استفاده می‌کند و البته وجوه تمایزی هم با آنان دارد. مثلا شرط چاپ و منتشرنشدن نمایش‌نامه‌های ایرانی، به صحنه نرفتن آثار پیشنهادی، محدودیت زمانی بین ۲۵ تا ۳۵ دقیقه و نیز حضور بازیگران محدود از شروط اعلام‌شده در فراخوان است. ولی در عمل اختلاف چندانی با جشنواره‌های دیگر ندارد. مثل همیشه هیئت انتخابی وجود دارد و هیئت داورانی که آثار رسیده را برمی‌گزینند و به‌بترین آثار و اجراها در سه رشته نمایش‌نامه‌نویسی، بازیگری و کارگردانی جوایزی اهدا می‌شود. در پرسش خود به «جشنواره‌های بسیار زیاد» اشاره کردید. مشکل اینجااست که این جشنواره‌های بسیار زیاد پس‌زمینه‌ای دولتی یا نهادی دارند که به تناسب برگزارکنندگانش، محدودیت‌هایی در موضوع و خاستگاه‌های عقیدتی هنرمندان ایجاد می‌کنند.

ولی در جشنواره‌های خصوصی، تمرکز اصلی بر اصول هنری و دستاوردهای فنی و اجرایی است.

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

آروند دشت‌آرای «ماهی بلژیکی» را روی صحنه می‌برد

آروند دشت‌آرای نمایش «ماهی بلژیکی» را تابستان امسال روی صحنه می‌برد. متن این نمایش نوشته لئونور کنفینو است که با برگردان حمیدرضا امان‌پور قربانی اجرا خواهد شد. لئونور کنفینو (Léonore Confino)، نمایش‌نامه‌نویس برجسته فرانسوی است که آثارش به دلیل زبان تیزبین، طنز تلخ و پرداخت‌های روان‌شناسانه‌اش شناخته می‌شود.

کنفینو که بازیگر نیز است، در آثار خود اغلب به پیچیدگی‌های هویت، خانواده و مناسبات انسانی می‌پردازد و با نگاهی انسانی و معاصر، شخصیت‌هایی چندلایه و پرتنش خلق می‌کند.

نمایش «ماهی بلژیکی» یکی از مهم‌ترین آثار اوست که با ترکیب طنز، ترازدی و راز، مخاطب را به سفری درونی و پرکشف دعوت می‌کند و در خلاصه داستان آن آمده: روایتی نامعمول از یک دیدار غافلگیرکننده.

این نمایش‌نامه اولین بار حدود

شش سال پیش در فرانسه اجرا شد

که بازتاب زیادی هم داشت.

«ماهی بلژیکی» تازه‌ترین کار

کمپانی هنرهای اجرایی ویرگول است

که مرداد و شهریور امسال در تهران

اجرا خواهد شد.

به‌زودی گروه اجرایی این نمایش

معرفی می‌شوند و جزئیات اجرای آن

نیز اعلام خواهد شد.

دشت‌آرای سال گذشته نمایش

«ریش آبی» را با بازی ستاره و

خسرو پسیانی، کاظم ساحی و پریسا

شاه‌ولیان در سالن کر باکس پردیس

تئاتر و موسیقی باغ کتاب روی

صحنه برد که با استقبال تماشاگران

روبه‌رو شد.

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●

●●●